

Nyíltan a problémákról!

Miért voltunk valójában Brüsszelben?

Sonja Licht, a belgrádi Politikai Kiválóságok Alapítvány elnöke (BFPE) a Dnevnik napilapban – A magyar kérdés internacionalizálásának sikertelen kísérlete címmel (2009. IV. 4., 2. o.) elmondta meglátásait és álláspontjait az európai parlamenti (Brüsszelben 2009. április 1-jén tartott) „Elfeledte-e Vajdaságot az Európai Parlament?” elnevezésű közmeghallgatással kapcsolatban. Természetesen mindenkinek jogában áll elmondani a véleményét, de az már nem, hogy tévesen és pontatlanul tájékoztassa a nyilvánosságot. Emellett a Dnevnik újságírójának hivatásbeli mulasztása, hogy nem kereste fel a gyűlés többi résztvevőjét – talán annak a benyomásnak az alapján, hogy a Blic napilap Licht asszonyt nemrégiben Szerbia legbefolyásosabb asszonyának nyilvánította nagyszámú (11) tisztsége miatt, és hogy időközben Szerbia amerikai nagykövetének is javasolták. A Dnevnik olvasói ezért egyoldalú, elferdített, pontatlan képet kaptak arról, mi is történt valójában Brüsszelben.

Eltévesztette a témát

Az Európai Parlamentben szokásos gyakorlat a közmeghallgatás valamilyen fontos témáról. Ezt a „hearing”-et Sonja Licht megpróbálta „a szerbiai és vajdasági magyar kérdés sikertelen internacionalizálásaként bemutatni”. Természetesen, a vajdasági magyarok helyzetének semmilyen „internationalizálásáról” nem volt szó, hanem arról, hogy a szervezők és az Európai Unió legfontosabb intézményei megismerkedjenek a vajdasági nemzeti kisebbségek, így a magyarok helyzetével is az EP ad hoc küldöttségének látogatása (2005. 1. 28–31.) után, amelyet a délkelet-európai kérdésekkel megbízott Doris Pack vezetett. Egyébként a vajdasági magyarok jogainak megvalósítása „immár nem magyar–szerb probléma, hanem európai”, ezt pedig Sonja Lichtnek mint a Külpolitikai Tanács elnökének és Szerbia Európai Integrációs Tanácsa tagjának tudnia kellene. Az Európai Parlament a Vajdaságra vonatkozó 2005. szeptember 29-ei állásfoglalásában „mély aggodalmát fejezte ki az emberi jogok ismétlődő megsértései, valamint a jog és a rend Vajdaságban

tapasztalható hiánya miatt” és azonnali – a hasonló jellegű cselekmények orvoslása, illetve jövőbeni megelőzése érdekében – hatékony fellépésre szólította fel (az akkor még) Szerbia és Montenegró államközösség hatóságait.

A 2003-ban és 2004-ben történt események hátterének felderítésére a 2005. november 2-án létrehozott szerb kormánybizottság – ismereteim szerint – a mai napig nem ült össze, vagy ha összeült is, jelentését mindeddig nem terjesztette a nyilvánosság elé. (A nemzetközi kötelezettségeket tiszteletben kell tartani!)

A brüsszeli találkozó szervezői Becsey Zsolt (EPP-ED, Fidesz), aki egyúttal az EP említett bizottságának is tagja, és Tőkés László (EFA/Greens) voltak. Sonja Licht viszont elfelejtette megemlíteni, hogy az említett meghallgatáson részt vett még Sonja Biserko, a szerbiai Emberi Jogok Helsinkai Bizottságának elnöke, Petar Teofilović tartományi ombudsman, Roxana Ninčić, Szerbia brüsszeli nagykövete, Süge Zsolt, a szenttamási Emberi Jogi Központ képviselője, valamint e sorok írója, az Árgus – Vajdasági Magyar Kisebbségjogi Civil Egyesület elnökének minőségében. Korhecz Tamást, a Tartományi Végrehajtó Tanács tagját és tartományi kisebbségügyi titkárt is meghívták, de ő elutasította a meghívást, mert állítólag Nišben vizsgáztatott. Akárhogy is forgatjuk, a panel-vita résztvevőinek többségét a szerbiai hatalom képviselői adták, ha pedig részletesebben megnézzük, a vajdasági magyarokat csak ketten képviseltük. Teljesen pontatlan és inkorrekt a szervezők felé Sonja Lichtnek az az állítása, hogy a szervezők csak „a találkozó kezdetén”, „a felvezetőben” jelentették be a témát („a környező magyar kisebbség helyzete”). Az igazság az, hogy a résztvevők sokkal korábban, a meghívással együtt értesültek a vita témájáról, vagyis, hogy arról lesz szó „miként alakult a nemzeti és etnikai kisebbségek vajdasági helyzete az utóbbi négy évben emberjogi, gazdasági, jogi, politikai és kulturális-oktatási tekintetben”.

Sonja Licht a találkozóra előre (meg)írt felszólalással érkezett, arról, hogy „a múlt század kilencvenes éveiben sok igazságtalanságot követtek

el a kisebbségek ellen”, megemlítette Vajdaság autonómiáját, a tartomány alapszabályát, az illetékességi körökről szóló törvényt és a romák helyzetét stb. Mindennek nem sok érintkező pontja volt a témával, tartalmazott viszont számos politikai frázist az „interkulturális kapcsolatokról”. Ezen nem is kell csodálkozni, mert habár Szabadkán született, régen elveszítette kapcsolatait a Vajdasággal és az általa irányított (politikai elitet képző) BFPE programirányzatában sem található a nemzeti és etnikai kisebbségek helyzetének tanulmányozása és fejlesztése.

Eltérő vélemények és adatok

Sonja Licht felrója nekünk, hogy – láss csodát – „teljesen más véleményünk volt” és hogy „teljesen ignoráltuk azt, amit a tartományi ombudsman elmondott”. (Teofilović egyébként utánunk szólalt fel. És miért is lenne kötelező számunkra, hogy mindenben egyetértsünk vele, vagy bárki mással.) Természetes, hogy álláspontjaink eltértek az ülés egyes résztvevőinek véleményétől, mert mi az egész problematikát teljesen más szempontból szemléljük és érezzük át, de adatokat, tényeket és bizonyítékokat soroltunk fel, amelyeket senki sem vont kétségbe. Egyébként is, csak nyílt és alátámasztott vitával juthatunk el az igazi helyzetképhez, hogy volt-e vagy sem fejlődés a vajdasági nemzeti kisebbségek jogainak fejlesztése terén az utóbbi négy évben. Ninčić és Teofilović mint a hatóságok képviselői természetesen megkísérelték a valóságot a lehető legjobb fényben bemutatni, hangoztatva, hogy a helyzet „enyhén javul”. Teofilović viszont nem tagadta, hogy „még mindig sok a tennivaló a kisebbségi jogvédelemben”. (Sonja Licht vonatkozásában tisztázatlan maradt viszont, hogy valójában kit is képviselt: Soros Györgyöt, az Európa Tanácsot, vagy valamilyen harmadik munkaadót?) Roxana Ninčićnek nem voltak valós adatai a vajdasági kisebbségek helyzetéről. Azoknak az általános és középiskoláknak, amelyekben a magyarok anyanyelvű képzésben részesülnek, olyan nagy számát említette, ahány iskola összesen nincsen egész Szerbiában. Ezenkívül hangoztatta, hogy „a Vajdaságban évről évre csökken a nemzetiségi alapon történő incidensek száma, tavaly hatot vettek nyilvántartásba, az idén pedig mindössze kettőt”. Ez arra utal, hogy a nagykövet asszony nem követi figyelemmel az országban történt eseményeket (habár a nem kis fizetésének jogosultságát illene igazolnia). A szerbiai belügyminiszter 2009. február 27-én tett vajdasági látogatásakor ugyanis közzé tették azt az adatot, hogy

„2007-ben 197, 2008-ban pedig 171 etnikai incidenst jegyeztek fel”. De valójában nincs is feljegyezve mindegyik kilengés, mivel az emberek félnek ezeket bejelenteni.

Egyébként csak március végén és április elején a következő incidensek történtek: Zomborban 2009. március 17-én 7-8 szerb fiatal megtámadta Balog Eliot 16 éves bezdáni fiút, akinek súlyos sérüléseket okoztak. Temerinben március 27-én 23 óra körül egy magyar fiatalokból álló csoportot (5–6 fiút) mintegy 15 szerb nemzetiségű fiatal támadott meg. A legsúlyosabb sérüléseket K. Cs. középiskolás fiú szenvedte el, akinek vágások keletkeztek a fején, a homloksérülését pedig össze is kellett varrni. Március 29-ére virradóra ismeretlen tettesek megrongálták a temerini tájház előtt álló, eredetileg még a 19. században állított római katolikus keresztet. Szabadkán a Korzón, április 4-én éjjel három fiút és egy lányt támadtak meg, állítólag azért, mert magyarul beszélgettek stb. Természetesen a szerb nyelvű sajtó erről általában nem ír. Sonja Licht „a Belügyminisztérium adatai alapján” elmondta, hogy „az utóbbi négy évben jegyzett esetek több mint 50 százalékát felderítették, és átadták az ügyészségnek és a bíróságnak”. Elfelejtette viszont megkérdezni a forrásától, hogyan fejeződtek be ezek az esetek? Befejeződtek-e, és az elkövetőket megbüntették-e? Ezért nem véletlen, hogy Pásztor Bálint, a Magyar Koalíció képviselője 2009. április 7-én a szerb parlamentben felvetette a kérdést „hány vádiratot terjesztettek be az év kezdetétől nemzeti, faji és vallási gyűlölet, valamint türelmetlenség szítása miatt?” (a szerb BT 317. szakasza). Érdeklődéssel várjuk az igazságügyminiszter-asszony válaszát.

Minimizálási és degradálási kísérlet

Az ülés jelentőségének alábecsülése és a magyar civil szervezetek képviselőinek degradálása kísérlete közben, egy sor pontatlanság és gaff mellett, Sonja Licht a Dnevniknek nyilatkozva kiemelte, „a legjobb bizonyítéka annak, hogy a vajdasági magyar kisebbség kérdése internacionalizálásának a kísérlete gyengén sikerült, hogy az Európai Parlament és az Európai Bizottság, számos magas rangú tisztségviselője nem jelent meg”. Ennek bizonyítékaként Licht azt is felhozta, hogy „a vitában a vajdasági magyarok egyetlen képviselője sem vett részt, vagyis nem volt ott Pásztor, Ágoston, vagy Páll, akik legjobban tudják, hogy mi történik Vajdaságban, és hogy a magyaroknak milyen problémái vannak”. Az igazság az, hogy a közmeghallgatás az EP ilyen eseményre szolgáló, hallgatókkal teli termében történt,

ami a várakozáson felüli érdeklődésről tanúskodik. Az első sorban ült, például, Jelko Kacin, aki úgyszintén tagja Pack tényfeltáró bizottságnak, valamint az EP más, Szerbiával, illetve Délkelet-Európával megbízott hivatalos személyiségei. A „hearing”-ről filmfelvétel készült, és ezt könnyen ellenőrizni lehet. Ezért nem jó, ha a nyilvánossággal ilyen ordináris pontatlanságot közölnek. (Úgy tűnik, ezt nem tartalmazzák Sonja Licht jegyzetei, amelyeket fáradhatatlanul vezetett.)

A vajdasági magyar pártvezetők részvétele ezen az összejövetelen nem is volt tervezve, hanem csak a hatalmi szervek és a civil szervezetek jelenléte. Egyébként, és ezt Sonja Lichtnek is tudnia kellene, nem csak a nevezettek az egyedüli meghatalmazottak, és nem is fogadható el, hogy csak ők és egyedül csak ők mondhatják el álláspontjaikat és meglátásaikat a vajdasági magyarság helyzetéről. Az ilyen álláspont már régen túlhaladott és ellenkezik a demokratikus elvekkel. Sonja Licht felrója továbbá nekünk, hogy „nagy hangsúlyt fektettünk arra a tényre, hogy nincsen kikutatva az, amit ők (vagyis mi – B. A. megj.) vajdasági genocídiumnak neveztek a II. világháború után”, és hogy követeltük „nem csak az összes incidens kivizsgálását, hanem indítsanak akciót, hogy a magyar kisebbség képviselve legyen az állami szervekben” (sic!!). Ez úgyszintén arról tanúskodik, hogy Sonja Licht nem követi az eseményeket. Ugyanis, éppen a pártelnökök, akiknek távolmaradását hiányolja, a szerb–magyar történelmi megbékélés érdekében, 2009. február 12-én közös levéllel fordultak Szerbiai legmagasabb rangú tisztségviselőihez, az 1944/45-ös események tisztázása ügyében, amikor nagyszámú ártatlan magyart végeztek ki. Ezeket az eseményeket a mai napig a titok fátyla fedi és tabu-témát képeznek. A levélre azonban – ismereteim szerint – mindeddig nem érkezett válasz. Ami a magyar és a többi nemzeti kisebbségnek egyrangú képviseletét illeti a közigazgatásban, az igazságügyi szervekben, az ügyészségen, a rendőrségen és a közvállalatokban, úgy tűnik Licht nem ismeri az ezzel kapcsolatos nemzetközi normákat sem. A nemzeti kisebbségekre vonatkozó összes újabb keletű nemzetközi dokumentum ugyanis utal a nemzeti kisebbségeknek a döntéshozatali folyamatokban és az élet minden területén való biztosítására, a lakosságban való részvételükkel arányosan, valamint a hatalmi szervek kötelességére, hogy ezt biztosítsák. Az összes adat azonban arra utal, hogy a magyarok ezekben a szervekben mélyen a lakosságban való részvételük alatt vannak képviselve. Nem mondtunk tehát semmit, amit Szerbia, a nemzetközi dokumentumok elfogadásával, már ne vállalt volna.

Struccpolitika

Az összejövetelen hangsúlyoztuk, hogy a vajdasági magyarok is, mint Szerbia legtöbb polgára, azt kívánják, hogy Szerbia is mielőbb csatlakozhasson az Európai Unióhoz. Ennek a csatlakozásnak meghatározott feltételei vannak, az emberi és a kisebbségi jogok terén is. A szervezők hangsúlyozták, hogy „konkrét intézkedéseket vár a Nyugat a Vajdaságban élő kisebbségek helyzetének javítására”. Rámutattak, hogy bár a mandátumát hamarosan befejező jelenlegi Európai Parlament nem vitatta meg a tényfeltáró bizottság jelentését, örököül hagyják a témát a júniusi választások után felálló következő képviselő-testületnek. A következő bővítési biztosnak is foglalkoznia kell ezzel a kérdéssel – hangzott el az összejövetelen.

Az európarlamentari meghallgatáson rámutattak, hogy „Szándéknyilatkozatok nem helyettesíthetik a tetteket a Vajdaságban sem”. Becsey Zsolt a német kormánypárt CDU közelmúltbeli határozatát idézte, miszerint az Unióban nem kívánatos olyan csatlakozó állam, amelynek gyakorlata eltér az európai politikai kultúra alapvonásaitól: hiányos benne a demokrácia, a jogegyenlőség, az emberi és kisebbségi szabadságjogok érvényesítése. Az egyes területek, így ennek a területnek az értékelését is, az EU „az eredmények, nem pedig a szándéknyilatkozatok alapján” végzi. – Az európai építkezésbe nem fér bele olyan vízió, ahol egy másik népet még mindig kollektív bűnözőnek lehet minősíteni, ahol (...) ha az EU egyik hivatalos nyelvén beszélnek az emberek, bármikor kalkulálhatnak azzal, hogy megverik – fogalmazott Becsey az ülésen. Leszögezte: a multikulturális jellegnek nem elég a fontosságát hangoztatni, annak megőrzéséhez eredményekre van szükség, és az Európai Unió is ezt tekinti lényegesnek a csatlakozási tárgyalásokon. Szerbia uniós csatlakozásának aktusa, illetve az ország tényleges európai integrációja nem történik meg Vajdaság létező kisebbségi feszültségeinek, konfliktusainak tényszerű feltárása és tevőleges orvoslása nélkül – mutattak rá Brüsszelben. Természetesen „a problémákat itthon kell megoldani”, de erre a hatalom ez ideig nem mutatott kellő készséget. A struccpolitika, vagy „a problémáknak a szőnyeg alá söprése”, olyan módon, ahogyan azt Sonja Licht is teszi, nem vezet bennünket Európába. Szükséges, hogy a vajdasági nemzeti kisebbségek nyílt problémáiról mielőbb párbeszéd kezdődjön a hatalom és a civil szektor között, és hogy konkrét program készüljön ezeknek a problémáknak a

hatékony megoldására. Szerbia minden polgára érdekében.

Függelék

A magyarkérdés sikertelen internacionalizálása

Sonja Licht a Dnevniknek a Vajdasággal kapcsolatos vitáról az Európai Parlamentben

Az Európai Parlamentben tartott vitán, amelyet Tókécs László és Becsey Zsolt európai parlamenti képviselők szerveztek Brüsszelben, nem a bejelentett témáról – Elfeledte-e Vajdaságot az Európai Parlament? – volt szó, hanem a vita kizárólag a környező magyar kisebbség helyzetéről folyt, különös hangsúlyt fektetve Vajdaságra, magyarázta Sonja Licht, a belgrádi Political Excellence Alapítvány elnöke, a panelvita egyik résztvevője. – Megmutatkozott valójában, hogy az alapvető téma, amellyel foglalkozni kívántak, és ezt elmondták nekünk a vita kezdetén, a környező magyar kisebbség helyzete – magyarázza Sonja Licht. – Ők ezt az ülést azzal a szándékkal hívták össze – ezt úgyszintén elmondták nekünk a bevezetőben –, hogy látható legyen, mit végeztek el négy évvel azután, hogy az EP Doris Pack által vezetett küldöttsége meglátogatta Szerbiát és Vajdaságot is, hogy betekintést nyerjen mi történt a 2003–2004. évi etnikai alapú incidensekkel. A téma sokkal szélesebben lett megfogalmazva, az ülés célja valójában az volt, hogy ez alatt a négy év alatt mi sikerült és mi nem a vajdasági magyar nemzetiség vonatkozásában. A meghívóban lévő témához tartva magamat, csak magáról Vajdaságról beszéltem, elmagyarázva, miért egyike az utolsó multietnikus enklávéknak Európában. Multietnikusságának elemzése által, a kommunista időszaktól mostanáig, rámutattam a különböző szakaszokra, nem vitatva azt, ami valóban volt, és ami megérdemelte az elítélést. Ez azt jelenti, hogy kiemelttem, a múlt század 90-es éveiben sok igazságtalanságot követtek el a kisebbségek ellen, különösen a horvát kisebbség ellen, de aláhúztam, hogy volt sok olyan magyar is, aki elhagyta Vajdaságot, mert nem akartak a háborúba menni, és hogy mobilizálják őket, de hozzátettem, hogy egyesek gazdasági okokból mentek el, mások pedig azért, mert komoly nyomást éreztek. Hangsúlyoztam, hogy a dolgok 2000. október 5-e után kezdtek változni, valamint tény, hogy 2003–2004-ben komoly incidensekre került sor, úgyszintén tény, hogy amit azóta tettek, azt mutatja, hogy ez az állam nincs felkészülve arra, hogy az incidensek mögé álljon, és

mindent megtesz azok kivizsgálására és az eljárások indítására.

Beszélőtársunk kiemelte, hogy a belügyminisztérium adatai alapján a parlamenti képviselőknek bemutatta, hogy az utóbbi négy évben jegyzett esetek több mint 50 százalékát felderítették, és átadták az ügyészségnek és a bíróságnak. – Semmilyen módon nem vitattam, hogy vannak problémák, hogy léteznek falfirkák a kisebbségek ellen. Láttam olyan falfirkákat is, amelyek a magyarok Vajdaságból való eltávolítását követelik, de láttam olyant is, hogy „Minden szerbet a hideg Dunába”. Tehát, az én következtetésem az, hogy a multietnikus Vajdaság megőrzésének egyetlen módja az interkulturális viszony serkentése és további gazdagítása – Vajdaságnak, mint a mielőbb EU tagjává váló Szerbia nagyfokú autonómiával rendelkező belső kerületének a megőrzése, mert az EU-ba való csatlakozás nélkül Vajdaság sem tudja azokat a képességeit egészében megvalósítani, amelyekkel rendelkezik – hangsúlyozta Sonja Licht. Sonja Licht elmagyarázza, hogy nemcsak az európai parlamenti képviselők, akik a panelt összehívták, hanem a vajdasági nemkormányzati szervezetek képviselői, Bozóki Antal és Süge Zsolt is teljesen más véleményen voltak, inszisztáltak a vajdasági magyar nemzeti kisebbség veszélyeztetettségén, és teljesen ignorálták azt, amit Petar Teofilović tartományi ombudsmantól lehetett hallani. – Inszisztáltak azon, hogy a vajdasági helyzet az előző négy évben egyáltalán nem javult, hogy stagnál, valamint, hogy ez azt jelenti, hogy rosszabbodik. Nagy hangsúlyt fektettek arra a tényre, hogy nincsen kikutatva az, amit ők vajdasági genocídumnak neveztek a II. világháború után, követelve a szerb államtól, hogy ezt tegye meg, és egyúttal követelve, hogy az összes incidenseket ne csak kivizsgálják, hanem indítsanak akciót, hogy a magyar kisebbség képviselve legyen az állami szervekben. Őszintén, nem hiszem, hogy a panelvita szervezői Vajdaság kérdésének internacionalizálását kívánták volna, inkább azt hiszem, hogy a vajdasági magyar kisebbség helyzetének internacionalizálását kívánták, de szemmel láthatóan ez nem sikerült nekik. Mert ha valóban Vajdaság, mint téma érdekelt volna őket, akkor azzal foglalkoztak volna. Nem láttam ugyanis, hogy bármilyen érdeklődést is mutattak volna a Vajdaság autonómiájáról, a státútumról, az illetékességi körökről szóló törvényről való beszélgetés iránt. Ez számukra nem volt lényeges téma. Tehát még ha ez a vajdasági magyar kisebbség kérdése internacionalizálásának a kísérlete volt is, gyengén sikerült. A legjobb bizonyítéka ennek az, hogy az Európai Parlament és az Európai Bizottság, számos

magas rangú tisztségviselője, akiket meghívtak – nem jelentek meg. Bizonyíték erre az is, hogy a vitában a vajdasági magyarok egyetlen képviselője sem vett részt, vagyis nem volt ott Pásztor, Ágoston, vagy Páll, akik legjobban tudják, hogy mi történik Vajdaságban, és hogy a magyaroknak milyen problémái vannak. A vitában nem vett részt Korhecz Tamás sem, akit szabályszerűen meghívtak. Mindez feljogosít arra, hogy arra következtessék, hogy mégiscsak a magyar kisebbség problémáinak internacionalizálásának egyéni kísérletről van szó, nem pedig azoknak az álláspontjáról, akik ezt a kisebbséget Vajdaságban hivatalosan képviselik – szögezte le Sonja Licht. (Ljubinka Malešević)

Lemondás

Sonja Licht lemondott a korrupció-ellenes ügynökség bizottság-beli tagságáról és erről néhány nappal ezelőtt értesítette Slavica Đukić-Dejanovićot, Szerbia Képviselőházának elnökét. – Habár erre a tisztségre személyesen Tadić elnök javasolt, ami számomra külön megtisztelést jelent, mégis úgy döntöttem, hogy lemondok a tagságról és, hogy a Politika igazgatóbizottságában végzett munkámnak szentelem időmet, amelynek az elnöke vagyok. Bebizonyosodott ugyanis, hogy itt sok munka van, tekintettel a súlyos helyzetre, amelyet találtunk és emiatt nagy erőfeszítéseket kell tenni és sok időt fordítani ezeknek a megoldására. Ha már ez így van, akkor bizonyos, hogy a bizottsági tagságra nem lenne elegendő időm sem erőm, és nem volna tisztességes elfogadnom azt, amiről előre tudom, hogy nem végezhetem teljes kapacitásommal – mondta Sonja Licht a Dnevniknek. A Blic nevű újság Sonja Lichtet, a belgrádi Political Excellence Alapítvány elnökét nemrégiben Szerbia legbefolyásosabb nőjévé kiáltotta ki, az általa ellátott tisztségek nagy száma miatt. Az őt ért bírálatokra válaszolva, hogy nagyszámú tisztséget lát el, mint amilyenek a Politika igazgatóbizottságának elnöke, a Külpolitikai Tanács elnöke és az Európai Integrációs Tanács tagja, Sonja Licht azt válaszolta, hogy ezek közül a funkciók közül egyért sem kap fizetést, és hogy az miatt a kampány miatt, amelyet Ljubomir Živkov satirikus

folytat ellene, aki azzal vádolta meg, hogy 11 tisztsége van, meggondolja annak a lehetőségét, hogy keresetet nyújt be ellene. Lichtnek újabban Szerbia washingtoni nagyköveti tisztségét is felajánlották.

Olvasói reagálások Sonja Licht nyilatkozatára

A magyar kérdés sikertelen internacionalizálása. Sonja asszony, olvassa el Pásztor úr cikkét.

A nyilvánosságnak ez a „megnyugtatása” Önnek nem sikerült, mint ahogy az a lemondás sem, viszont az Ön számára „megtiszteltetés”, hogy Önt a „Manöken” javasolta.

Petar Teofilović NEM MAGYAR – legalább ezt ismerje el! Európáért és Vajdaságért nagyon gyorsan újból itt lesz az „ellenőrző küldöttség”, legkésőbb az évi szabadságokig.

Licht asszony, az internacionalizálás tökéletesen sikerült. Majd csak ezután fogja meglátni, amikor majd elkezdik feltenni a kérdést – mi történik ott Vajdaságban? Ön természetesen az erősebb oldalt képviseli, illetve a munkaadója oldalát, és tudatosan elhanyagolja az alapszabály kérdését, amelyik az illetékesség átruházásáról szóló törvénnyel együtt, a Szerbiával való kapcsolatok kulcsfontosságú és vitás témája. Annak, hogy nem kell félni a nacionalista kilengésektől, csak az Ön, és a mi kívánságunk, de a valóság mindezt cáfolja, amit pedig Belgrádból dirigálnak, ahonnan küldik a nacionalistákat és a gyűlölet hordozóit, az ún. rönkforradalom kipróbált receptje alapján, valamint a Koszovón és valójában az egész egykori JSZSZK területén folyó állandó pletykázás. Nemcsak, hogy Szerbia állandó pletykával fenntartja a feszültséget, hanem ezzel még rontja az egyébként is silány tekintélyét, amelyet Európában élvez. Tehát beszélhet Ön, amennyit akar, de Vajdaság törvényesen fog küzdeni az elragadt jogaiért, de Európa teljes segítsége nélkül semmi kilátásunk arra, hogy ezeket visszakapjuk. A mi szerencsénk, ha ezt egyáltalán szerencsének lehet nevezni, hogy minket, a magyarokat és a többieket is, a szerbek (a Dunántúli szerbekre gondol a szerző – a ford. megj.) egyaránt kifosztottak és leigáztak, ezért együtt fogunk védekezni és Európába jutni. A SZERBEK NÉLKÜL. (Fordította: Bozóki Antal)